

24 ביוני 2026

לכבוד

ח"כ אוריאל בוסו

באמצעות המייל

הנדון: שיקום נפגעי איבה ולחיצוק החוסן הלאומי ביום שאחרי המלחמה

1. ברצוננו להודות לך על אישור השתתפותך ומצפים לראותך בכנס "החוסן הלאומי והנפשי בצל המלחמה" שיתקיים ב-12.7 בשעה 19:30 ב-riverside מרכז דניאל לחתירה, שד' רוקח 2 תל אביב.

2. בשם עשרות ארגונים חברתיים אנו מבקשים להציג את הצעותינו לחיזוק החוסן הלאומי של כלל הציבור ולקידום השיקום של נפגעי המלחמה, בתקווה כי תכללו התחייבות בנושאים אלה במצע מפלגתכם ובקווי היסוד של הממשלה הבאה. לאחר שנות לחימה ממושכות, ישראל ניצבת בצומת דרכים: היכולת לשקם את האזרחים שנפגעו ולבנות מענה אפקטיבי בתחום בריאות הנפש והחוסן הלאומי היא תנאי הכרחי ליציבות חברתית, לצמיחה כלכלית ולחיזוק אמון הציבור במוסדות המדינה. השקעה בריפוי ובשיקום היא מהלך חיוני לצורך הבטחת עתידה של החברה הישראלית.

3. עמותת 121 הקימה שתי שותפויות רחבות של החברה האזרחית, הפועלות לקידום שינויי מדיניות והובלת מהלכים מערכתיים: שותפות "אור באופק" מקדמת הסדרה של זכויות, שיקום ותמיכה עבור נפגעי פעולות איבה ובני משפחותיהם; שותפות "תקווה לנפש" מבקשת להביא לחיזוק היכולות של רשויות מקומיות להקים ולהפעיל מערכי תמיכה קהילתיים. יחד, הן מציעות שינוי מדיניות ברמה הלאומית וצמיחה מתוך השבר שיצרה המלחמה.

א. המשבר שאחרי המלחמה כהזדמנות לתיקון היסטורי

4. מאז השבעה באוקטובר, עשרות אלפי אזרחים נושאים עמם פצע פתוח בגוף ובנפש, פצע שלא נסגר עם תום הקרבות. מאחורי המספרים עומדים אנשים, משפחות וקהילות שלמות שחיהן השתנו ברגע אחד, ומאז מתמודדות עם כאב מתמשך וחוסר ודאות. המענה הקיים לנפגעים מותנה בבירוקרטיה ממושכת, עמידה בתנאי סף שחלקם אינם מותאמים למציאות העכשווית, ואינו מסייע לאדוות שיוצרת הפגיעה במשפחה הקרובה. ללא מענה מתאים, הטראומה אינה נעלמת אלא מעמיקה, מתרחבת ופוגעת ביכולת לחזור לחיים, לעבוד ולהשתקם.

5. שנות המלחמות הותירו גם את הציבור הרחב מותש ופגוע. החוסן של כולנו נפגע ומאות אלפים פיתחו תסמינים שונים של חרדה, דיכאון והפרעות רגשיות אחרות, המשפיעות על הבריאות והחוסן של החברה כולה. העדר מענים בתחום החוסן ובריאות הנפש בקהילה מוביל למציאות שבה לא נעשים צעדים פרואקטיביים לשיקום החוסן של כלל האוכלוסיות במדינה. ברשויות המקומיות, שהן הגורם הקרוב והזמין ביותר לתושב, לא נבנה לאורך השנים מערך סדור לחיזוק החוסן הנפשי של הציבור. ברוב הרשויות אין אסטרטגיה כוללת בתחום, אין מנגנוני תיאום מספקים בין גורמי הרווחה, הבריאות והחינוך, והתקצוב הקיים אינו מאפשר פיתוח מענים רחבים, רציפים ונגישים.

6. כדי להבטיח את עתידה ושגשוגה, ישראל זקוקה להשקעה בריפוי ובשיקום אזרחיה, מהנפגע הבודד ועד לאוכלוסייה הרחבה, כמדיניות לאומית מתמשכת.

ב. הצורך במערכת ממוקדת בתפקוד והחלמה

7. **המערכות הקיימות אינן ממוקדות די הצורך בשיקום ובחיזוק החוסן והבריאות הנפשית.** נפגעי פעולות איבה נדרשים להוכיח נכות כתנאי לקבלת מעני שיקום וסיוע, ללא גורם מלווה ומתווך, בתהליך ממושך ומתיש שמותיר דווקא את הזקוקים ביותר לסיוע ללא מענה. ברשויות המקומיות התחום נותר ללא כתובת ברורה, ללא תכנון ארוך טווח וללא משאבים מספקים, כך שחסרים מענים הכרחיים לחיזוק החוסן בקרב כלל האוכלוסייה. הפגיעה בולטת במיוחד בפריפריה הכלכלית והחברתית.
8. הותרת המצב על כנו עלול להשאיר אנשים רבים במעגל של תלות במקום לאפשר חזרה הדרגתית לחיים עצמאיים, לקהילה ולמעגל העבודה. **לעומת זאת, גישה שתכוון לתפקוד ולהחלמה - צפויה לחזק את הפרט, את המשפחה ואת הקהילה כולה, ואף להפחית לאורך זמן את העומס על מערכות הבריאות, הרווחה והתעסוקה.**

ג. הצעותינו להשקעות שיבטיחו ריפוי אישי ושיקום החוסן הלאומי

9. סיוע לנפגעי פעולות האיבה - חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה משנת 1970 כבר אינו מותאם למציאות הנוכחית. **אנו מציעים ליצור מסלול שיקום ייעודי, שיקלול ליווי מקצועי ובניית תכנית שיקום אישית לכל נפגע, שתבטיח מענים טיפוליים ושיקומיים המותאמים לצרכיו ולא רק לדרגת נכותו.** בנוסף, מוצע להרחיב את ההכרה גם לנפגעים שלא היו נוכחים פיזית באירוע, וכן להעניק מעטפת תמיכה לבני משפחותיהם של הנפגעים והחללים. התאמות אלו יאפשרו תהליך שיקום יעיל יותר, יסייעו בצמצום טראומה מתמשכת, וימנעו הידרדרות למצבים כרוניים.
10. חיזוק מערך החוסן הנפשי ברשויות המקומיות - **החוסן הנפשי של האזרח הישראלי אינו עניין פרטי: הוא תנאי יסוד לתפקוד החברה כולה, ונצרך עכשיו יותר מאי פעם.** הרשות המקומית היא השכבה הקרובה ביותר לתושב, אך ברוב הרשויות בישראל אין ניהול אסטרטגי של תחום הבריאות והחוסן הנפשי: שירותים ניתנים ללא תיאום בין מחלקות, ללא תכנון רב-שנתי וללא תקצוב מספק. **מוצע כי המדינה תתקצב ותוביל תהליך שבמסגרתו רשויות מקומיות יגבשו אסטרטגיה רב-שנתית מבוססת מיפוי, עם תוכניות עבודה אופרטיביות הכוללות רצף מענים לכל שלבי החיים, צוותי חוסן לשעת חירום ותיאום אמיתי בין כלל אגפי הרשות.**
11. אנו מאמינים כי ההתחייבות לחיזוק מערך בריאות הנפש והחוסן הלאומי, ורפורמה במנגנון הסיוע לנפגעי פעולות איבה, במסגרת קווי היסוד של הממשלה הבאה, היא חיונית והכרחית. חובה זו נובעת מתוקף אחריות המדינה לאזרחיה ושמירה על שלמות גופם ונפשם, כדי למנוע הידרדרות של אלפי נפגעים, וכדי להוביל לריפוי החברתי שישראל צריכה אחרי שנים מורכבות וקשות.

תודה מראש,

יקותיאל משי

טלי ניר

מנהל קידום מדיניות, עמותת 121

מנכ"לית, עמותת 121

שותפות תקווה לנפש

שותפות אור באופק

